

Святкування Дня матері було гарним і повним радості

– Мамо, я приніс тобі подарунок. Я тебе люблю.

– Синку, дякую.

А далі були приємні обійми та теплі поцілунки. Як же інакше, як не такими розмовами, має починатися День матері – велике родинне свято, чи не так? Син до того ж подарував мамі дарунок, який зробив власноруч. Це зробило його ще більш цінним. Під час святкування Дня матері в прашівському Екопарку в неділю, 10 травня, діти мали можливість створити сувеніри для своїх найдорожчих людей. В арелі парку на шести локаціях діяли різноманітні творчі майстер-класи та атракціони.

Організаторами програми було кілька українських ініціатив: «People Study», громадська організація «Spletinia», ресторан «Новелле», а також Олена Кравченко, Олена Гавриленко та Назар Кирпа. Подію реалізували за

підтримки партнерів, серед яких – Генеральне консульство України в Пряшеві, міжнародні організації IOM та UNHCR, а також Клієнтський центр для іноземців (Klientske centrum pre cudzincov).

Генеральний консул України в Пряшеві Володимир Камарчук був не єдиним офіційним гостем програми. Він завітав сюди з дружиною та донькою. Утім, атмосфера події не була суто офіційною, що підтримали й два інші почесні промовці – приматор Пряшева Франтішек Ольга та голова Центральної ради Союзу русинів-українців Словацької Республіки Павло Богдан. Вони із задоволенням фотографувалися з усіма гостями Екопарку.

Програму, яку вела актриса Ярка Сисакова, збагатив музичний виступ подружжя Гусовських, а також творчої молоді та дитячих колективів. Окрім іншого, діти мали змогу спробувати

розпилувати воду зі справжнього шланга завдяки обладнанню, яке надали добровільні пожежники з села Жупчани. Для гостей також підготували частування традиційними українськими стравами.

Пані Марина Кузнецова, одна з тих добрих душ, які спільними

зусиллями організували цей захід, ще до його початку зазначила: «Свято має особливий сенс: українська громада у Словаччині прагне подякувати матерям – тим, хто виховує дітей у складних умовах війни та зберігає тепло дому далеко від Батьківщини. Окремо організатори висловлю-

ють щире вдячність словацьким матерям, які протягом останніх років підтримують українських жінок і дітей. Мами сьогодні тримають на собі дуже багато. Це свято – наша щира подяка і спосіб сказати: ми бачимо вас, цінуємо і хочемо подарувати вам день радості, тепла та відпочинку. Це не лише культурна подія, а й символ вдячності, єдності та сили спільноти».

Її слова повністю підтвердились. І дорослі, і малі – українці, які змушені були тікати від російської агресії, – бодай на кілька миттєвостей відчули радість життя. Далеко від Батьківщини, але близько один до одного – як людина до людини. До того ж увесь захід, що тривав майже п'ять годин, благословило своїм теплом усміхнене весняне сонце.

Текст і фото:
Йосиф Юрчишин.

Nippon замість U.S. Steel

Японський металургійний гігант *Nippon Steel Corporation* офіційно забирає металургійний комбінат U. S. Steel Košice (USSK) у своє пряме володіння. Із 1 жовтня 2026 року підприємство остаточно позбудеться американського імені та змінить назву на *Nippon Steel Slovakia s.r.o.* Цей крок завершує масштабну реструктуризацію європейських активів після того, як японці викупили всю материнську компанію *United States Steel Corporation* у червні 2025 року.

Юридичне ім'я комбінату змінюється на *Nippon Steel Slovakia* (аббревіатура NSSK). Офіційна зміна структури та перехід прав власності відбудеться 1 жовтня 2026 року. Кошицький завод визначено головним стратегічним та виробничим хабом (uzlom) японської корпорації на європейському ринку.

Пряме управління дозволить *Nippon Steel* оперативніше впроваджувати власні високотехноло-

гічні рішення для задоволення попиту на якісну сталь у Центральній та Східній Європі. Особливу увагу планується приділити екологічній трансформації виробництва та декарбонізації. Як зазначив голова правління *Takahiro Mori*, компанія планує активно використовувати передові управлінські ресурси для посилення позицій словацького заводу та забезпечення довгострокових інвестицій. -р-

Червоні маки – квіти військових ветеранів

Глибокі й піднесені почуття викликали відвідини Словацько-українського культурного та інформаційного центру в Пряшеві 6 травня 2026 року. Цього дня прашівська громада завітала на вернісаж виставки художньої фотографії.

Увійшовши до виставкової зали, відвідувачі миттєво опинилися в полоні червоних маків. Ними палахкотіли безкраї поля. Десь ніжно схилилася голівка поодинокі квітки, інші ж піднімали свої шовкові пелюстки до синього неба. Три-чотири маківки, ніби в таночку, прихилилися одна до одної. А деякі квіти пробивалися крізь ледь покриту снігом землю або ж гордо пишалися своєю красою серед стебел пшениці та синіх волошок.

Одинока червона квітка виразно відкриває чорну пляму біля своєї основи, що має форму хреста. За нею постає безкрає поле дерев'яних хрестів над могилами воїнів Першої світової війни – таку картину неможливо забути. Саме ця квітка червоного маку стала всесвітнім символом скорботи, смутку та пам'яті за полеглими у тій грізній війні.

Сьогодні червоний мак є традиційним символом ушанування жертв Першої світової війни в Європі та Північній Америці. Згодом він перетворився на знак пам'яті про жертв усіх військових і цивільних збройних конфліктів, починаючи з 1914 року, та став офіційною квіткою ветеранів

Виставку відкрив голова Центральної ради Союзу русинів-українців СР Павло Богдан. Після нього до присутніх заговорили куратори виставки – Ладислав Цупер та Анна Шимкуличова.

війни. На виставці можна було помилуватися художніми фотографіями червоних маків авторів із різних країн – Угорщини, Польщі, далекої Канади, а також від багатьох фотохудожників зі Словаччини.

Перша світова війна принесла могутні, грізні й криваві бої на терени Східної Словаччини у 1914–1915 роках. Простори північно-східної частини країни перетворилися на поле битви загальноєвропейського значення. Тогочасні військові операції мали

стратегічне значення для подальшого перебігу війни на Східному фронті.

Серед таких місць пам'яті можна назвати десятки місцевих руських сіл і містечок на півночі та сході Пряшівщини. Вони простягаються від прикордонного Бехерова на самому кордоні з Польщею, а далі їх знаходимо в Стебнику, Зборові, Бардієві, Бардіївських Купелях, Микулашовій, Нижній Полянці, Смільному, Шариському Чорному та Строккові (Продовження на 2 стор.)

ЗУСТРІЧ З ПІСНЕЮ

Союз русинів-українців СР у Снині вже багато років поспіль організовує акцію «Зустріч з піснею». Це робиться і тому, що місією СРУСР є збереження звичаїв, традицій, свят, культури нашого народу. І саме пісня є домінуючою в житті нашого народу. Ми, русини-українці, – народ, який живе з піснею. З дитинства я пам'ятаю, як люди після роботи (після спільної роботи – бо наші люди вмів й хотіли допомагати один одному) сідали, розмовляли між собою і разом співали. З дитинства я пам'ятаю, що чоловіки в корчмі дуже часто співали. І співали й діти. Коли я влітку був у бабусі на канікулах, я, як і інші діти, пас корів. Там теж співали. Здебільшого біля багаття, коли пекли картоплю.

Пісня завжди мала велике значення для наших людей. Вона супроводжувала їх протягом усього життя. Наші люди співали, коли були веселі, коли були сумні, коли працювали, коли відпочивали, навіть коли молилися. Це тому, що пісня – це слово, а слово є невід'ємною частиною життя. Але пісня – це не зовсім звичайне слово. Пісня – це слово-ода, це піднесене слово, це прикрашене слово. Пісня – це заспокоєння, прагнення, мрія, надія. Але пісня – це й повчання. Це й частинка історії. Пісня допомагала нашим людям жити, а також вчила їх, як правильно жити. З піснею людина народжується, з піснею живе і з піснею також покидає цей світ.

На жаль, останнім часом ми помічаємо, що наші люди рідше зустрічаються, рідше допомагають одне одному, рідше співпрацюють, рідше розмовляють

і вже майже не співують разом. Здебільшого вони живуть лише зі своїм телефоном, на якому слухають пісні, але самі їх не співують. Саме тому головним завданням нашої «Зустрічі з піснею» є прагнення створити простір для того, щоб наші люди зустрілися разом і разом заспівали.

29-го квітня нам це, безперечно, знову вдалося. Було приємно бачити усміхнені, радісні обличчя людей, які разом співують пісні, які перемагають один одного у згадуванні старих або ще старіших пісень. Безумовно, кожен, хто взяв участь у цій події, отримав задоволення. В організації нашої зустрічі з піснею нам активно допомагали співачки з вокального гурту «Старинчанка» та акордеоніст Шимон Чоп. Всім їм належить наша подяка.

Микола ПЕТРИЩАК,
голова Гуменської РР СРУСР.

Активне відродження та туристичний сезон

Зборівський град (замок Маковиця) переживає період активного відновлення. Асоціація зі збереження Зборівського граду *Združenie na záchranu Zborovského hradu* забезпечує системний і довгостроковий догляд за пам'яткою. Роботи охоплюють реконструкцію будівель, археологічні дослідження та культурні програми.

Спеціалісти зміцнюють аварійні мурі на туристичних маршрутах і у внутрішніх дворах. Волонтери та майстри заповнюють частини пошкодженого муру західного бастіону та південного палацу. Робітники також видаляють інвазивні дерева та очищають стіни від коріння.

Науковці досліджують відкриті ділянки замкової території. У відреставрованих залах бастіону та дамської кімнати відкривають галереї.

Організатори готують виступи фехтувальників, сокільників та історичні лекції.

Для відвідувачів буде працювати польова кухня часів Першої світової війни. Проект «Люди та замки» залучає до робіт десятки місцевих безробітних.

Замок відкритий для вільного відвідування протягом усього року. Новий під'їзний міст до вхідної вежі забезпечує комфортний та безпечний доступ до фортеці.

-мі-

81-ша річниця визволення: в Ублі вшанували пам'ять героїв

Вже багато років підрад жителі села Убля вшановують річницю визволення покладанням вінків та квітів до пам'ятника полеглим героям, що розташований у центрі села.

Цього року 8 травня за ініціатииви місцевого осередку Словацького союзу антифашистських борців, сільського уряду та первинної організації Об'єднання пенсіонерів Словаччини в Ублі відбулося Свято свободи. До підніжжя монумента поклали вінки і квіти, а також запалили символічну свічку пам'яті. Учениця восьмого класу Еріка Чопакова зворушливо декламувала вірш «*Radým hrdinom*», а з урочистими промовама виступили пані Марія Камозінова та Анна Голубова.

Надвечір жителі села дружно зібралися біля традиційної ватри. Цього року її організацією займався сільський уряд (раніше цю естафету тримали члени Об'єднання пенсіонерів). Право запалити вогонь надали старості села Йосифові Фейсаку.

Святкову атмосферу доповнили виступи фольклорної групи «Ублянка», яка заспівала народні пісні. Особливо цінною стала розмова молоді зі старшим поколінням: ветерани та пенсіонери розповідали, як святкували визволення

раніше та де за традицією розпалювали вогнища. Присутні насолоджувалися зустріччю з друзями та частувалися смаженими ковбасками.

М.К.

Фото: М. Плавкова,
М. Камозінова

Генетичний код Карпат

Генетичні дослідження підтверджують: русини-українці Східної Словаччини та жителі Галичини мають практично ідентичний ДНК-профіль. Карпати для них стали не бар'єром, а «плавильним котлом» спільної історії.

Генетичний портрет у цифрах

Основу чоловічої лінії обох популяцій складають дві групи:

1. R1a (45–55%): «Слов'янське ядро», маркер ранніх племен, що освоїли цей регіон.
2. I2a (15–25%): Палеолітичний спадок Південно-Східної Європи. У карпатців він вищий, ніж у східних слов'ян.
3. E1b1b (5–10%): «Балканський слід», залишений міграціями пастухів-волохів.
4. N1c (2–4%): Мінімальна частка «північних» генів, що генетично віддаляє регіон від балтів та росіян.

Три причини спорідненості

Чому жителі Пряшівщини та Галичини стали біологічно ідентичними?

Рух через перевали: Століттями через Дуклянський, Лупківський та Ужоський перевали йшли торгові шляхи та пастуші міграції (волоська колонізація XIV–XVII ст.), що активно змішували населення. Державна та релігійна єдність: Від Галицько-Волинського князівства до Австро-Угорщини ці землі часто належали до одного політичного простору. Спільна віра (православні і греко-католики) обмежувала одруження колом своєї гро-

мади, що законсервувало спільний генофонд. Соціальна мережа минулого: Родини священників та інтелігенції традиційно мали родичів по обидва боки нинішнього кордону, підтримуючи постійний обмін генами.

Науковці підсумовують: Сучасні кордони не мають сили над генетикою. Русини-українці Словаччини та українці Галичини — це єдиний етногенетичний масив із тисячолітньою спільною історією, записаною в ДНК.

Обширні дослідження на цю тему публікують провідні світові видання, як-от *Nature / Scientific Reports* та *European Journal of Human Genetics*. Зокрема, у 2021 році журнал *GigaScience* опублікував дані проекту «The Ukrainian Genome», які підкреслили унікальну цілісність карпатського генофонду.

Підготував: -мі-

В травні абітурієнти середніх шкіл виносять із своїх шкіл табло із своїми фотографіями і символічно прощаються зі шкільними партами. Студенти 4 Ц класу Середньої промислової школи електротехнічної у Пряшеві, яка стабільно належить до найкращих середніх шкіл Словаччини, здивували прохожих Головною вулицею міста власною капелюю з професійним виконанням різних народних пісень, в тому числі й українських, як «Горіла сосна, палала» чи «Ой на горі цигани стояли».

КУЛЬТУРА В ЧЕРВНІ

СВИДНИК. 19–20 червня 2026 – 72-е Свято русинсько-української культури Один із найстаріших та найавторитетніших фестивалів Словаччини пройде на території Свидницького амфітеатру. Дводенна програма об'єднає фольклорні колективи, народних майстрів, презентації традиційної кухні та великі вечірні гала-концерти, присвячені збереженню автентичної культури регіону. Квитки доступні на *ticketportal.svidnik.sk*.

ГУМЕННЕ. Протягом усього червня 2026 – «Вечори біля Співаючого фонтану». Після весняної реконструкції оновлений Фонтан кохання на Площі Свободи (Námestie slobody) стає головним майданчиком для червневих вікендів. Кожної п'ятниці і суботи вечорами тут проходить світло-музичний шоу, що супроводжуються живими виступами локальних акустичних гуртів та інструменталістів. • Старт виставок «Гуменне – місто культури». У приміщеннях Гуменського замку та музею відкривається літній цикл художніх та краєзнавчих експозицій.

БАРДІЇВ. 1 червня 2026 – День захисту дітей. Центральна Ратушна площа міста та міський

парк перетворюються на ігровий простір для найменших з курсами, виступами дитячих театрів та розвагами з аніматорами.

• Кінець червня 2026 – Відкриття «Культурного літа Бели Келера». Старт щорічного літнього музичного фестивалю в Бардіївських Купелях (Bardejovské Kúpele), що пропонує променади, концерти класичної, камерної та духової музики просто неба.

ПРЯШІВ. 3–7 червня 2026 – Дні міста Пряшів та Пряшівський троїчний ярмарок 2026. Головна подія року перетворює Головну вулицю міста на пішохідну зону музики, традицій та гастрономії. На великій сцені виступлять відомий фольклорний ансамбль *FS Sarišan*, джазові зірки *Dan Bárta & Robert Balzar Trio*, а також мультиінструменталіст Антон Будінський. Відвідувачів чекають ремісничі ряди, «Трунки з усмішкою», відкритий підйом на вежу Конкatedрали святого Мікулаша та дитячі атракціони. • 26 червня 2026 – Великий концерт гурту *IMT Smile*. Легендарний пряшівський рок-гурт повертається на рідну сцену з великим літнім стадіонним шоу на Пряшівському амфітеатрі.

-мі-

Українці в словацькій пресі

Протягом квітня словацькі медіа активно аналізували життя українських біженців та події в Україні. Головними темами стали несподівані фінансові звіти, які розвінчують стереотипи про «утримання» мігрантів, глибокі інтерв'ю про реальне ставлення українців до життя у Словаччині, а також оцінка внутрішньої прозорості українського суспільства.

Найбільш резонансним матеріалом квітня став фінансовий аналіз Ради з бюджетної відповідальності (RRZ), опублікований виданням *Noviny.sk*. Попри поширені у суспільстві міфи про надмірні витрати держави на біженців, цифри довели протилежне: українці приносять країні чистий прибуток. «*Príjmy niekoľkonásobne presahujú výdavky na pomoc. Podľa odhadu RRZ odvody a dane z príjmu Ukrajincov, ktorí pracujú na Slovensku, tento rok dosiahnu približne 518 miliónov eur...*»

Ці дані суттєво змінюють дискусію в країні, показуючи українську громаду не як тягар, а як важливого донора словацької системи соціального страхування [*Noviny.sk*].

Газета *Denník N* вирішила дослідити інтеграцію українців через тривалі інтерв'ю. Журналісти опублікували матеріал, де біженці чесно розповіли про свої культурні шоки, побут та фінансові труднощі після понад чотирьох років перебування в країні. У статті під назвою «*Ako nás vidia ľudia z Ukrajiny: Zákon tu niečo znamená, ale je tu draho. A prečo na návštevhách tak malo jete?*» медіа цитує учасників дослідження: «*Sledovali sme skupinový rozhovor štyroch žien a troch mužov z Ukrajiny o tom, ako vnímajú Slovensko, kam prišli žiť po ruskej invázii...*»

Zákon tu niečo znamená, ale je tu draho...

Українці хвалять Словаччину за верховенство права та безпеку, проте скаржаться на високі ціни та помічають цікаві ментальні відмінності – наприклад, традицію словаків подавати набагато менше їжі під час домашніх свят, ніж це прийнято в Україні. У своїх соціальних репортажах з циклу «*Ukrajinci na Slovensku*» видання розповідає про успіхи українського бізнесу в Братиславі.

Питання майбутнього біженців у Словаччині залишається міцно прив'язаним до подій на передовій. Газета *Pravda*, аналізуючи військові звіти за квітень, наголосив на важливості утримання ліній оборони для недопущення нових хвиль міграції. Видання цитує дані міжнародних аналітиків: «*Ruské sily zaznamenali v apríli 2026 na ukrajinskom bojisku čistú stratu kontrolovaného územia. Podľa Inštitútu pre štúdium vojny (ISW)...*»

Квітневий зріз словацької преси демонструє зміну фокусу. Замість розмов про «благодійність» медіа все частіше говорять про українців як про трудових платників податків та нових підприємців, які адаптуються до місцевих правил, відкривають успішні заклади, але продовжують пильно стежити за прозорістю та безпекою у рідній країні.

-мі-

Історичні назви села: Hensling (1414), Ezleng (1427), Haslin (1618), Hažlín (1920).

Український етнограф Володимир Гнатюк релігійний і етнічний розвиток української етнічної області в Східній Словаччині простежував у відомій роботі «Русини Пряшівської єпархії і їх говори» (1900). В цій роботі читаємо, що Гажлин станом на 1900 рік знаходиться серед «Громад із словенською мовою» (стор. 37). Отже, в цьому селі настали значні етнічні та релігійні зміни. Для пояснення наведемо, що словацький енциклопедист Ян Матей Корабинський в лексиконі сіл Угорщини (стор. 222) станом на 1786 рік зачисляє Гажлин до руснацьких сіл (rušňak.), проте тут же наводить, що вони за віросповіданням римо-католики. З дещо пізніше виданого географічного словника Угорщини Елека Феньеша (1851) довідуємося, що Гажлин – то словацьке село. За його даними, на той час у селі проживало близько 954 католиків та 20 юдеїв. Феньеш підкреслював економічну самодостатність громади (попри горбистий рельєф, ґрунти давали хороші врожаї зернових; село було оточене великими лісами, що мали важливе господарське значення).

Щоб знайти можливу відповідь на питання, коли настали етнічні і релігійні зміни в житті жителів Гажлина, то потрібно заглянути в історичний розвиток села.

Гажлин є унікальним прикладом поселення, чия доля була нерозривно пов'язана з геополітичними змінами на межі Угорського та Польського королівств. Його історія – це літопис розвитку в рамках Маковицького панства та трагічних сторінок, зумовлених прикордонним розташуванням.

Для системного розуміння історії села необхідно виділити наступні ключові віхи:

1247: Перша непряма згадка про територію в документах про розмежування майна Бардіївського католицького цистерціанського монастиря.

1414 (12 квітня): Перша пряма письмова згадка про село під назвою Hensling.

1427: Золота доба початкового розвитку – село має 77 порт (дворів), що свідчить про його велике значення.

1490–1492: Руйнівні польські набіги військ Яна Альберта, що призвели до спалення села та економічного занепаду.

Населення Гажлина формувалося кількома міграційними потоками.

КАЛЕНДАР

1.6. – Міжнародний день захисту дітей.

1.6.1921 р. – народився словацький художник Ладіслав Гудерна (105). Помер 6.10.1999 р.

1.6. 1971 р. – народилася в Меджилабірцях співачка Беата Бегені-Федорюк (55).

5.6.1911 р.- народився в Рудльові Воронівського округу український письменник Словаччини Іван Гриць-Дуда (115). Помер 7.12.1999 р.

7.6.1921 р. – народився в Чукалівцях Снинського округу колишній актор УНТ в Пряшеві Микола Симко (105). Помер 1.4.1982 р.

8.6.1926 р. – появився в Пряшеві перший номер педагогічного часопису «Русская школа» (100). Перестає виходити у 1931 р.

8.6.1996 р. – помер педагог, історик, дослідник української минушини Омелян Ставровський (30). Народився 7.7.1924 р. в Габури Меджилабірського округу.

14.6.1936 р. – народився в Левицях

Сторінки минулого (155)

Гажлин – Hažlín (окр. Бардіїв)

Хоча село було засноване в XIV столітті на основі «закупного права» переважно словацько-німецькими поселенцями, його етнічне обличчя динамічно змінювалося.

Згідно з історичними джерелами, зокрема свідченням Яна Матея Корабинського від 1786 року, Гажлин наприкінці XVIII століття ідентифікувався як руське поселення. Це свідчить про те, що переселенці з Галичини та Карпат з часом тут стали переважною етнічною групою.

Приналежність до Маковицького панства визначала долю села. За часів роду Цударівців Гажлин був стратегічним господарським вузлом. Панство забезпечувало захист від дрібних нападів, проте втягувало село у великі геополітичні конфлікти між Угорщиною та Польщею.

Наприкінці XV століття Гажлин став жертвою династичних суперечок за угорську корону. Польський король Ян I Альбрехт, намагаючись витіснити свого брата Владислава II, систематично нищив північні кордони Угорщини. Гажлин зазнав катастрофічних погромів у 1490–1492 роках. Втрата майна та пожежі призвели до того, що на деякий час село майже знелюдніло, що згодом і спричинило потребу в нових хвилях заселення.

При цьому також додаймо, що власники Маковицького панства потрапили у фінансові труднощі під час розширення своїх маєтків, тому вони заклали (dali do zálohu.) 28 із 65 сіл, що їм належали. Серед заставлених (zálohovaných) сіл також згадується Гажлин. Гажлин залишався у володіннях маєтку Маковиці до його розпаду в середині XIX століття.

Слід зазначити, що в басейнах річок Топля та Ондава є археологічні знахідки, задокументовані з доісторичних часів. Для Гажлина значимими є масові знахідки бронзових предметів. Їх знайшли місцеві жителі в 1955 році.

У Гажлині були 3 храми. У 1492 році це був мурований храм з дерев'яною вежею. Це той самий храм, про який писалося в 1750 році, що стояв посеред села. Ця готична будівля була пошкоджена через невідповідний фундамент, тому її знесли в 1730 році. Поруч з нею було збудовано дерев'яний храм,

який згорів через 20 років. Сучасний римо-католицький костел датується першою половиною XVII століття (костел було збудовано між 1750 і 1752 роками). Його було збудовано на пагорбі біля землі маєтку, посеред села, коштом знатної графині (графині) Клари Баркоці.

Село здобуло славу як центр кошкарства. Плетіння з лози стало основною статтею доходу для багатьох сімей. Жителі сварилися також як вправні тваринники та мандрівні торговці, що розвозили гажлинські вироби далеко за межі комітату Шаріш.

З Шематизму 1844 року довідуємося, що громада вірян грецького обряду в Гажлині була філіалом парафії в Ортутовій. Відправи йшли на слов'яно-руській мові (*Slavo-Ruthenica*). Парохом на той час був Йоан Запотоцький мол. Окрім громади в Гажливі, яка налічувала 38 осіб, до парафії в Ортутовій, яка налічувала 341 особу, належали також філіали в Березівці (92), Дубинному (4), Куримі (34), Липовій (250), Поляківцях (8) та Шашовій (248). Всіх вірян грецького обряду було 985 осіб.

Отже, село розвивалося від середньовічного словацько-німецького поселення до руського XVIII ст. і сучасного, вже словацького Гажлина.

Для ілюстрації про етнічний і релігійний розвиток села наводимо кілька даних з переписів населення 1880, 1890, 1900, 1910, 1921, 1930 рр. і дані останнього перепису 2021 року: 1880 – 705 жит., 678 слов., 13 нім., 1 рус., 5 інш., 8 немовл., 646 р.-кат., 40 гр.-кат., 19 юд., 1890 – 815 жит., 779 слов., 14 нім., 22 інш., 761 р.-кат., 39 гр.-кат., 15 юд., 1900 – 841 жит., 821 слов., 6 мад., 13 нім., 1 інш., 772 р.-кат., 54 гр.-кат., 2 еванг. а.в., 13 юд., 1910 – 870 жит., 842 слов., 7 мад., 14 нім., 1 рус., 6 інш., 798 р.-кат., 55 гр.-кат., 1 еванг. а.в., 16 юд., 1921 – 899 жит., 898 чхсл., 1 чуж., 863 р.-кат., 28 гр.-кат., 1 еванг. а.в., 7 юд., 1930 – 868 жит., 832 чхсл. 5 руськ., 2 евр. 29 чуж., 832 р.-кат, 29 гр.-кат., 7 юд.

2021 - 1 078 жит., 1 036 слов., 8 рус., 1 чеськ., 8 укр., 3 польск., 2 інш., 20 неств., 35 без віросп., 910 р.-кат., 4 еванг. а.в., 91 гр.-кат., 11 правосл., 3 інш. або неточно встановл. церкви, 1 інш., 23 невстановл.

-мі-

перекладач української художньої літератури Андрій Пестременко (90). Помер 13 грудня 2005 р.

14.6.1951 р. – народилася в Кошицях поетеса Маруся Няхай (75).

16.6.1911 р. – народився у Фулянці Пряшівського округу педагог, громадсько-культурний діяч Степан Варзай (115). Помер 27.2.1964 р.

18.6.1681 р. – народився український церковний і громадський діяч, письменник Феофан Прокопович (345). Помер 19.9.1736 р.

20.6.1911 р. – народився в Бехерові Бардіївського округу педагог Олексій Фаринич (115). Помер 1.7.1991 р.

23.6.1811 р. – помер словацький історик, видавець, дослідник церковної історії закарпатських українців Ян Матей Корабинський (215). Народився 23.2.1740 р. в Пряшеві.

24.6.1956 р. – народився у Маріанських Лазнях (Чехія) журналіст Йосиф Юрчишин (70).

25.6.1886 р. – народився український історик Іван Крип'якевич (140). Помер 21.4.1967 р.

25.6.1901 р. – народився у Свидни-

ку політичний діяч Іван Морковця (125). Помер 7.8.1974 р.

25.6.1946 р. – почала виходити в Празі російською та українською мовами газета «Карпатская звезда» (80), головними редакторами якої були П. Бунганич, Ю. Боролич, І. Волощук. Припинила існування в 1947 р.

26.6.1921 р. – народився закарпатоукраїнський прозаїк, драматург, перекладач Юрій Керекеш (105). Помер 16.8.2007 р.

27.6.1896 р. – народився у Вапенику Свидницького округу народний письменник Іван Жак (130). Помер 11.11.1972 р.

27.6.1941 р. – народився словацький прозаїк Павел Віліковський (85). Помер 10.2.2020 р.

28.6.1911 р. – помер український письменник Архип Тесленко (115). Народився 2.3.1882 р.

28.6.1996 р. – ухвалення та введення в дію Конституції України (30).

28.6.1971 р. – помер словацький художник Мартін Бенка (55). Народився 21.9.1888 р.

-мі-

НОВЕ ЖИТТЯ

NOVE ŽYTĽA
KULT
MINOR

FOKUS NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠIN

Bratislava 214, e-mail: zahranična.tlač@slpost.sk. Sadzba: QINET, Tlač: Grafotlač

Prešov s.r.o. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00177725. Ročník 76. Šéfredaktor Miroslav Iljuk.

Adresa redakcie: Janka Borodáča 5, 081 08 Prešov. Tel. 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextra.sk,

novez@centrum.sk. Náklad: 400 ks. Ročné predplatné 12,50 €. Štvrťročné predplatné 3,125 €. Objednávky na

predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slpost.sk. Objednávky

do zahraničia vybavuje: Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O. Box 164, 820 14

Bratislava 214, e-mail: zahranična.tlac@slpost.sk. Sadzba: QINET, Tlač: Grafotlač Prešov s.r.o. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované

s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

НОВЕ ЖИТТЯ

Видає Союз русинів-українців СР.

Рік видання 76. Головний редактор Мiroslav

Ілюк. Адреса редакції та адміністрації: 081 08 Пряшів, Янка Бордача, 5. Те-

лефон 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextra.sk. Рукopиcи i фoтoгpaфії пoвepтa-

ються на просьбу автора. Редакція залишає за собою право скорочувати статті.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди і не обов'язково збі-

гаються з поглядами редакції.